

nim transkripcijama svirke na glavnim predstavnicima pojedinih tipova glazbala - i po jednom fotografijom za svaki tip i karakterističnu varijantu glazbala. Publikacija je, stoga, vrlo instruktivan priručnik za svakog tko želi upoznati cjelokupni instrumentarij Finske i Karelije.

Katalog je opremljen također i značajnim geografskim kartama rasprostiranja glazbala tj. pojedinih tipova na području Finske i Karelije.

Posebnu vrijednost kataloga predstavlja trojezični tekst tiskan na finskom, karelijskom i engleskom jeziku što omogućava pažljivom čitaocu i komparaciju termina, tj. naziva glazbala u finskom i karelijskom jeziku. Daje iscrpna tumačenja o značenju naziva na temelju kojih se mogu izvesti paralele prema sličnim nazivima glazbala Finske, Karelije, drugih zemalja pa i Jugoslavije.

U cjelini, katalog tim kvalitetama odudara od standarda dosadašnjih kataloga objavljenih uz slične muzejske izložbe i zbog toga može predstavljati i uzor katalogizima sličnog sadržaja u budućnosti.

KREŠIMIR GALIN

Trends and Perspectives in Musicology, Proceedings of the World Music Conference of the International Music Council October 3-5, 1983, Publications issued by the Royal Swedish Academy of Music, No.48, 1985, 166 str.

U četrdeset i osmoj knjizi izdanja švedske glazbene akademije *Pravci i vidici u muzikologiji - referati sa svjetske glazbene konferencije Međunarodnog savjeta za glazbu, listopad 3-5, 1983* koja je objavljena 1985. godine u obliku kongresnog zbornika radova, sadržani su gotovo svi znanstveni prilozi pročitani na toj konferenciji.

Prvotne težnje konferencije koje su bile usredotočene na rasvjetljavanje dviju osnovnih tema (1. međukulturalni procesi; 2. percepcija u glazbi) djelomično su ostvarene u objavljenim znanstvenim prilogima sakupljenim u ovoj knjizi, dok je konferencija u cjelini

doprinjela proučavanju istraživačkih problema povezanih s velikim projektom Međunarodnog savjeta za muzikologiju *Glazba u životu čovjeka - glazbena povijest svijeta*.

Nakon predgovora Hansa Astranda i Gunnara Larssona slijedi pozdravni uvodnik u rad konferencije Barry S. Brooka koji je posvećen odnosu IMC-a i muzikologije uopće.

Znanstvene priloge i knjizi može se svrstati prema navedenim osnovnim temama u dvije skupine. U prvoj skupini su nešto brojniji prilozi posvećeni metodološkim problemima komparativnog proučavanja procesa interakcija raznih kultura.

Karl Rahkonen se bavi problemom primjene komparativne metode u etnomuzikološkom istraživanju finskog kordofonog glazbala poznatog pod imenom Kantele. Esi Sutherland-Addy piše u članku *Cross cultural influences on oral musicological and visual art forms in Africa* o međukulturalnim utjecajima na usmene muzikološke (? vjerojatno muzičke) i vizualne umjetničke oblike u Africi. Rembrandt F. Wolpert raspravlja u svom članku o pripadnosti *Slabe žabe*, vrsti japanske folklorne pjesme, korejskoj plesnoj igri, ili kineskoj vrsti *musicae irregularis* perioda Tang ili iranskoj magiji za izazivanje kiše. Elizabeth Markham je proučila napjeve iz Kine iz perioda Tang koji su se izvodili na japanskom dvoru ali i u hramovima srednjeg vijeka. Jang Ling raspravlja o folklornoj pjesmi iz Gardeby-a kao o primjeru glazbene emigracije i imigracije. Karl-Olof Edstrom prikazao je vrstu *Jojk* kao jasan primjer organske i neorganske akulturacije. Ellen Hickmann je izložila nekoliko međukulturalnih problema sa područja arheomuzikologije.

U skupini priloga koji se bave problematikom recepcije glazbe, nešto je manji broj priloga. Nils L. Wahlin izlaže novija zapažanja o biološkom pristupu muzikologiji. Doris Stockmann razmatra procese vrednovanja i percepcije glazbe u komparativnoj modalnoj estetičkoj komunikaciji. Michael Imberty raspravlja o metodama i problemima semantike glazbe dok Andrzej Rakovski izvještava o problemima oblikovanja slušnih kodova za glazbu i jezik. Ernst Terhardt govori o slušnim univerzalijama u glazbenoj percepciji, a Jan Steszew-

sky o potrebi vrijednosnih standarda u muzikologiji. Amnon Shiloa iznosi zapažanja o prirodnoj promjeni u bliskistočnim glazbenim tradicijama. Ernst Emsheimer je jedan od rijetkih znanstvenika koji pokušava objasniti odnose svijeta dječjih glazbala i kulture starijih naraštaja. Ingmar Bengtsson i Alf Gabriellson iznose novije rezultate empirijskog istraživanja percepcije i izvedbe glazbenog ritma. Lars Fryden i Johan Sundberg govore o mogućnosti analize pomoću sintetiziranja glazbene izvedbe. Dorothee Eberlein u kratkom sažetku raspravlja o potrebi proučavanja evolucije glazbe i glazbene škole u Litvi u razdoblju oko 1900. godine pod utjecajem dva glazbena centra, Petrograda i Leipziga.

KREŠIMIR GALIN

Diskografija u SR Hrvatskoj, Zavod za kulturu Hrvatske, Zagreb 1984, 166 str.+10 tabla.

Zbornik od 16 radova (dijelom priloga) o diskografiji u SR Hrvatskoj nastao je kao rezultat veoma interesantnog projekta Zavoda za kulturu Hrvatske. Valja istaknuti da je ovo pionirski rad na području SRH i s obzirom na temu koju obrađuje i s obzirom na način prezentacije. Kao takav trebao bi poslužiti kao poticaj ostalim republikama, a unutar Hrvatske kao inicijator daljnjih ovakvih istraživanja (autori su se ovaj put svjesno ograničili na vremensko razdoblje od 1976-83. godine).

Upotrebnom termina diskografija išlo se u prvom redu za jasnoćom i jednoznačnošću s čestom naznakom u tekstu da se pod tim nazivom ne misli samo na gramofonske ploče nego na sve prenosioce i konzervatore zvuka, dakle i na kasete, a u novije doba i videokasete.

Tri poglavlja (*Analiza diskografske produkcije u SRH, Društvene i materijalne pretpostavke diskografske djelatnosti u SRH te Prilozi*) već djelomično upućuju i na osnovni zadatak ove publikacije. Njezina je namjena u prvom redu obrazovna. Autori većine radova u drugom poglavlju (koje je, možda, svojom osnovnom funkcijom trebalo

biti prvo) osigurali su svojim priložima temelji koji je potreban da bi se uopće moglo govoriti o diskografiji. Iznijeti su - pregledno i veoma jasno pisani - povijesni razvoj diskografije kod nas i u svijetu, tehnologija proizvodnje te princip rada i poslovanja diskografskih kuća u SRH (Jugotona i Suzy). Naznačeni su brojni problemi, prepreke koje postoje kako u pitanju nedovoljne tehničke opremljenosti ovih izdavačkih kuća, tako i u nedovoljno obrazovanim kadrovima (npr. tonski snimatelji). Za nastanak i rješenje ovih problema najmanje je odgovorna diskografska industrija - brigu bi, prema mišljenju nekolicine autora, trebalo snositi čitavo društvo, njegov odgojno-obrazovni sistem i kulturna politika.

Kao nužan preduvjet za kasnije analize publikacija donosi veoma informativan tabelarni prikaz diskografske industrije u SRH u navedenom vremenskom razdoblju.

Središnje i možda najzanimljivije jest upravo prvo poglavlje u kojemu se ne samo analizira već kod većine autora i dublje, stručno vrednuje diskografska produkcija u SRH. Kako je naznačeno u uvodu ovog zbornika - analize nisu rađene na osnovi posebnih empirijskih istraživanja već na osnovi vlastitog poznavanja teme svakog autora te su tako i tekstovi strukturirani na različiti način. Većina autora smatrala je neophodnim da na početku svojih analiza definira i točno odredi vrst glazbe o kojoj će raspravljati, sve njezine podkategorije te da upozori na veoma česta pogrešna tumačenja i zloupotrebe pojedinih termina.

Posebno je to zanimljivo u članku o narodnoj glazbi. Autorica G. Marošević upozorava na međusobna prepletanja i miješanja termina *narodno* i *folklorno*, definira folklornu glazbu, izdvaja složenost njezine prezentacije te ju - s obzirom na zastupljenost u diskografskoj produkciji - dijeli u tri grupe: autentičnu folklornu glazbu, obrade, te "novokomponiranu narodnu glazbu". Pritom istaknimo konstataciju da premještanjem "novokomponirane narodne glazbe" iz kategorije narodne u zabavnu glazbu (kamo, zapravo, kao fiksirani, izolirani zapis koji na nov način komunicira s publikom i pripada) produkcija narodne glazbe brojučano ne bi bila gotovo izjednačena s produkcijom zabavne, čime bi se